

Opslag - Godser på Lolland-Falster

Det finder man i godsarkiverne

Godsarkiver kan indeholde sager, som alle med interesse i et bestemt landområde kan have interesse i.

Skifte, fæste og hoveri

Skifte-, værgemåls-, overformynderiprotokoller og andet vdr. skiftevæsen har godserne pligt til at aflevere, hvis det er bevaret. Heldigvis indeholder de fleste godsarkiver meget andet end lige skiftearkivalier. I fæsteprotokollerne finder du navnene på dem, der fæstede gårde og huse under godset. Der står også lidt om, hvordan den ejendom, der bliver bortfæstet, ser ud. Måske er den "ved magt," eller måske er den så forfalden og "brøstfældig", at fæsteren slipper for at betale indfæstning?

Man kan også være heldig at finde hoveriforordninger, der fortæller, hvor meget bønderne skulle arbejde for herremanden og i visse tilfælde kan egentlige hoveriprotokoller være bevaret. Her kan man se, hvem der arbejdede med hvad - og på hvilke dage. Der kan også findes synsforretninger, hvor alle fæstesteder er blevet gennemgået og vurderet.

Godsets drift

Selve godsets drift kan man som regel også finde oplysninger om. Der kan være kassebøger og regn-

skaber for skov- og landbrugsproduktionen, og hvis godset har haft fx mergel- eller teglværksdrift, kan der også være specielle bøger, der fortæller, hvordan det er gået med denne del af virksomheden.

Kirke og "socialvæsen"

Hvis godset har haft patronatsret - dvs. ret til at ansætte præsten i sognets kirke, kan der også være sager om kirken og dens bygninger m.m., som er havnet i godsarkivet. Regnskaber og protokoller vdr. skole- og fattigvæsen kan man også finde, hvis godset har haft noget med dét at gøre.

Ikke meget om kokkepigen!

Godsregnskaber mv. kan også indeholde fx regninger fra håndværkere o.lign. Men generelt skal man ikke regne med at finde særligt meget om folk, der var ansat på godset.

Der vil fx ikke være fyldige oplysninger om hvor kokkepiger og staldkarle er født, hvem deres forældre var.

Registraturerne

Registraturer til godsarkiverne finder du under "G" i registraturbiblioteket. Her er kopier af de gamle registratursedler indbundet i brune bøger. For nogle godsarkiver er der udgivet særlige registraturer.

 STATENS ARKIVER LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND LOLLAND-FALSTER & BORNHOLM		Bruger (efternavn først) JENSEN, JENSINE		Udfyldes af bruger	
Dato 29.02		Plads nr. 43			
bestiller følgende arkivalier					
BRUG BLOKBOGSTAVER					
Arkivskaber (myndighed, institution, person eller organisation) Krenkerup gods					
Titel (arkivaliernes betegnelse ifølge registraturen) Hoveriprotokol					
År (fra-til) 1782-83		Evt. journalnummer (sagens nummer)		Evt. bestillingsnummer (ifølge registratur) 7/37	
Kan ikke udleveres:		Benyttes ved skranken		Utilgængelig	
Er filmet		Skrobelig		Er udtånt	
Eksp. af:		Initialer		Bd.	
Pk.		Læg		Stk.	
Film etc.		Kort			
Flere arkivenheder (bind, pakker etc.) må kun bestilles på samme seddel, når de er fortløbende					

Sådan gør du:

Slå op i hæftet på sognet, du er interesseret i. Find ud af hvilke godser der har haft jord her. Er der flere, må du for en sikkerheds skyld kigge i registraturerne for dem alle,

Find registraturerne for godsarkiver. De står under "G" i registraturbiblioteket i vejledningen. Her bør også særskilte registraturer for enkelte godser stå.

< sådan kan en bestillingsseddel se ud

Godser på Lolland

Arninge

Arninge præstekalds mensalgods
Rudbjerggård
Øllingsøgård
Bådesgårds amtstue

Avnede

Juellinge
Søllestedgård
Øllingsøgård
Bådesgård amtstue

Birket

Halsted amts præstekalds mensalgods
Christianssæde (vestre distrikt)
Juellinge
Vintersborg
Øllingsøgård

Branderslev

Hardenberg-Reventlov (vestre distrikt)
Lundegård
Vintersborg

Bregninge

Bremersvold
Christiansholm (Ålholm)
Krenkerup

Bursø

Engestofte
Søholt

Dannemarre

Rudbjerggård
Øllingsøgård
Bådesgård amtstue

Døllefjælde

Bramslykke (Christiansholm, Ålholm)
Krenkerup

Engestofte

Engestofte

Errindlev

Bremersvold
Højbygård
Lungholm
Sønderkarle

Fjelde

Engestofte
Hardenberg-Reventlov (østre distrikt)
Krenkerup
Nielstrup

Fuglse

Højbygård
Kærstrup

Lungholm
Søholt
Sønderkarle
Domænegodsets amtstue

Gloslunde

Halsted amts præstekalds mensalgods
Gammelgård
Rudbjerggård
Vintersborg
Øllingsøgård
Bådesgård amtstue

Godsted

Søholt

Græshave

Gammelgård
Øllingsøgård

Gurreby

Gammelgård
Rudbjerggård
Øllingsøgård

Halsted

Halsted amts præstekalds mensalgods
Christianssæde (vestre distrikt)
Hardenberg-Reventlov (vestre distrikt)
Juellinge
Vintersborg

Herredskirke

Hardenberg-Reventlov (vestre distrikt)
Lundegård
Vintersborg
Øllingsøgård
Bådesgård amtstue

Herritslev

Bremersvold
Christiansholm (Ålholm)

Hillested

Maribo Hillested Kirkegods (mensal)
Åsmarke (Knuthenborg)
Engestofte
Knuthenborg

Holeby

Højbygård
Lungholm
Sædingegård
Søholt
Sønderkarle
Domænegodsets amtstue
Knuthenborg

Horslunde

Christianssæde (vestre distrikt)

Juellinge
Vintersborg
Hunseby
Åsmarke (Knuthenborg)
Engestofte
Hardenberg-Reventlov (østre bistrisk)
Nielstrup
Knuthenborg

Kappel

Rudbjerggård
Bådesgård amtstue

Kettinge

Kettinge kirkegods (mensal)
Christiansholm (Ålholm)
Krenkerup
Ålholm

Krønge

Krenkerup
Søholt
Knuthenborg

Købelev

Rudbjerggård
Vintersborg
Bådesgård amtstue

Landet

Christianssæde (østre distrikt)
Gammelgård
Øllingsøgård

Løjtofte

Hardenberg-Reventlov (vestre distrikt)
Juellinge
Lundegård
Vintersborg
Bådesgård amtstue

Majbølle

Berritsgård
Fuglsang
Guldborglund
Højbygård
Krenkerup

Maribo landsogn

Engestofte
Knuthenborg

Musse

Christiansholm (Ålholm)
Søholt
Domænegodsets amtstue

Nakskov landsogn

Hardenberg-Reventlov (vestre distrikt)
Lundegård

Vintersborg
Nebbelunde
Åsmarke-Hovlykke
Christianssæde (østre distrikt)
gammelgård
Højbygård
Lungholm
Sædingegård
Sønderkarle
Domænegodsets amtstue
Knuthenborg

Nordlunde

Hardenberg-Reventlov (vestre distrikt)
Vintersborg

Nysted landsogn

Christiansholm (Ålholm)

Radsted

Radsted præstekalds mensalgods
Berritsgård
Guldborgland
Hardenberg-reventlov (østre distrikt)
Krenkerup
Nielstrup

Ringsebølle

Højbygård
Lungholm
Sønderkarle

Ryde

Christianssæde (østre distrikt)
Gammelgård
Vintersborg
Bådegård amtstue

Rødby landsogn

Christianssæde (østre distrikt)
Højbygård
Lungholm
Sønderkarle
Domænegodsets amtstue

Sakskøbing landsogn

Berritsgård
Bramslykke (Christiansholm, Ålholm)
Guldborgland
Hardenberg-Reventlov (østre distrikt)
Krenkerup
Orebygård

Sandby

Lundegård
Vintersborg

Skørringe

Christianssæde (østre distrikt)
Dansted
Lungholm

Skovlænge

Søllestedgård
Vintersborg
Øllingsøgård

Slemminge

Bramslykke (Christiansholm, Ålholm)
Engestofte
Hardenberg-Reventlov (østre distrikt)
Krenkerup
Nielstrup

Stokkemarke

Christianssæde (vestre distrikt)
Juellinge
Lundegård
Søllestedgård
Vintersborg
Øllingsøgård
Bådegård amtstue
Knuthenborg

Sædinge

Højbygård
Sædingegrp
Sønderkarle
Domænegodsets amtstue

Søllested

Gammelgård
Søllestedgård
Øllingsøgård

Tågerup

Højbygård
Lungholm
Sønderkarle

Tårs

Berritsgård
Guldborgland
Orebygård
Vintersborg
Domænegodsets amtstue

Tillitze

Gammelgård
Rudbjerggård
Øllingsøgård
Bådegårds amtstue

Tirsted

Rubbelykke præstekalds mensalgods
Christianssæde (østre distrikt)
Dansted
Kærstrup
Domænegodsets amtstue

Toreby

Christiansholm (Ålholm)
Fuglsang
Hardenberg-Reventlov (østre distrikt)
Krenkerup
Nielstrup
Ålholm

Torslunde

Højbygård
Lungholm
Sønderkarle

Vester Ulslev

Bremersvold
Kærstrup

Øster Ulslev

Kærstrup
Utterslev
Christianssæde (vestre distrikt)
Juellinge
Lundegård
Vintersborg
Bådegård amtstue
Knuthenborg

Våbensted

Hardenberg-Reventlov (østre distrikt)
Krenkerup
Nielstrup

Vejleby

Christianssæde (østre distrikt)
Gammelgård

Vestenskov

Gammelgård
Rudbjerggård
Øllingsøgård
Bådegård amtstue

Vesterborg

Christianssæde (vestre distrikt)

Vignsnæs

Guldborgland
Højbygård

Vindeby

Halsted amts præstekalds mensalgods
Lundegård
Vintersborg
Øllingsøgård
Bådegård amtstue

Østofte

Åsmarke (Knuthenborg)
Nielstrup
Øllingsøgård
Bådegård amtstue

Godser på Falster

Brarup

Egense
Vennerslund

Eskildstrup

Nørre Ladegård (Vestensborg)

Falkerslev

Skørringe

Gedesby

Gedsergård

Guldborg færgedgård

Vennerslund

Gunslev

Stubbekøbing byfogeds mensalgods
Kommunitetet
Skørringe
Stangerup

Horbelev

Korselitze

Horreby

Åstrup sognekalds mensalgods
Korselitze

Idestrup

Nykøbing gejstlige mensalgods
Kommunitetet
Ourupgård

Karleby

Karleby sognekalds mensalgods
Korselitze

Kippinge

Nykøbing gejstlige mensalgods

Egense

Kommunitetet

Nørre Alslev

Grimmelstrup
Ourupgård

Nørre Kirkeby

Kommunitetet
Skørringe

Nørre Vedby

Grimmelstrup
Kommunitetet

Nørre Ørslev

Nørre Ladegård (Vestensborg)

Lillebrænde

Skørringe

Maglebrænde

Stubbekøbing sognekalds mensalgods
Mensalgods i Fjenstrup by
Kommunitetet
Korselitze
Stangerup

Skelby

Gedsergård

Stadager

Vennerslund
Systofte

Nykøbing gejstlige mensalgods
Kommunitetet
Ourupgård

Sønder Kirkeby

Korselitze
Ourupgård

Tingsted

Nykøbing gejstlige mensalgods
Kirstineborg
Nørre Ladegård (Vestensborg)
Vennerslund

Torkildstrup

Skørringe
Stangerup

Vålse

Egense

Væggerløse

Gedsergård

Ønslev

Kirstineborg
Nørre Ladegård (Vestensborg)
Vennerslund

Åstrup

Stubbekøbing byfogeds mensalgods
Åstrup sognekalds mensalgods
Korselitze
Stangerup

I Publikumsmagasinet, reol F findes navneregistre til godsernes skifte- og fæsteprotokoller.

Her kan man finde ud af, om der er skrifte eller fæste for en bestemt person, og hvor i den originale protokol, oplysningerne findes. Skifte- og fæste protokoller fra godserne findes på rullefilm i mikrosalen. Skifteprotokoller står i gruppe 3 og fæsteprotokoller i gruppe 6.

Begge dele findes i små brune æsker.

Sogne i Landsarkivets område

Landsarkivet for Sjælland,
Lolland-Falster & Bornholm
Jagtvej 10
2200 København N
Telefon: 35 24 82 00
Telefax: 35 24 82 01
E-mail: mailbox@lak.sa.dk
Hjemmeside: www.sa.dk/lak

csbj/KR/2005